

Kunst

Geram voor stadhuis Utrecht is subversiever dan kunst van nu

Festival

SPRING

Met *Ceci n'est pas* van Dries Verhoeven, *SPEAK!* van Sanja Mitrović en *Magnificat* van Marta Górnicka. 16/5, resp. Stadhuisbrug, Theater Kikker en Stadsschouwburg, Utrecht. Festival t/m 26/5. springutrecht.nl.

Keihard ramt de man in het fanfare-uniform met een hamer op zijn trommel. Het ding is taaier dan je zou verwachten. Het kost heel wat zweet om het aan flarden te krijgen. Fietsers stoppen, winkelend publiek gaat met zijn neus tegen de glazen cabine staan waarin hij zit.

Die cabine is pontificaal opgesteld voor het stadhuis van Utrecht, een gouden zet van theatermaker Dries Verhoeven. Op zulke pleintjes vind je normaal gesproken brave standbeelden van helden en ereburgers. Het gedrag van de fanfareman is niet alleen opmerkelijk voor een fanfareman, maar past ook niet bij zo'n pleintje.

Je zou zijn gehamer ondermijnd kunnen noemen. Kunst is dat volgens het bordje bij deze *living statue* tegenwoordig niet meer. Kunst is vooral

conceptueel, esthetisch of amusant; geenszins subversief.

Verhoevens pleidooi is duidelijk. *Ceci n'est pas* is een van de installaties tijdens SPRING, het nieuwe 'performing arts festival' in Utrecht, een door bezuinigingen gestuurde fusie van Springdance en Festival a/d Werf. Bettina Masuch (Springdance) zal na deze eerste editie het roer laten aan Rainer Hofmann (Festival a/d Werf), maar nu nog speechten ze samen over het nieuwe festivalprofiel met

Welke redevoering overtuigt het meest: Hitler, King, Troelstra?

als trefwoorden 'internationaal', 'interdisciplinair' en 'innovatief'. Afgaande op het openingsprogramma kan Verhoeven gerust zijn: niet subversief, wel kritisch en politiek.

De Servisch-Nederlandse Sanja Mitrović is dat eigenlijk altijd. In *SPEAK!*, dat onlangs in Brussel in wereldpremière ging, brengt ze samen met acteur Geert Vaes fragmenten uit redevoeringen van beroemde leiders als Churchill, Gorbatsjov, Gandhi, Havel,

Hitler, King, Obama en Troelstra. Wie van de twee overtuigt het meest? Per ronde stemt het publiek digitaal.

Gaandeweg wordt pijnlijk duidelijk hoe al die teksten op elkaar lijken. Veel mooie, vaak opvallend redelijke woorden, graag in termen van 'jullie' en 'wij'. Typisch ook zijn de bezeten stemverheffingen, of juist de ontroerde fluistertonen. De vingertoppen die elkaar raken, de gebaren die elke klemtoon benadrukken. Het best zijn de theatrale grapjes waarmee Mitrović de ernst soms verstoort. Dat uiteindelijk Vaes wint, komt misschien ook doordat de meeste politici mannen zijn en je aan hun manier van praten en bewegen gewend bent.

Het vuurwerk kwam van het Poolse vrouwenkoor Chór Kobiet, opgericht door theatermaker Marta Górnicka, die de levendige club vanuit de zaal dirigeert. Met de Maria-hymne *Magnificat* als vertrekpunt gaat het over de positie van de vrouw in het katholieke Polen. Van alles wordt erbij gehaald, ook moderne heiligen als Madonna en Nigella. Flarden tekst worden gefluisterd, gelispeld, gehumd, gesist, gescandeerd, ja zelfs gezongen. De kloof tussen de huisslaaf van vlees en bloed en de maagd van porselein is uiterst levensecht.

Mirjam van der Linden